Goede avond, ik ben Tim van Grinsven, voorzitter van de lokale bijenvereniging van Oss. Maar, ik sta hier ook namens de bijenvereniging van Lith en Berghem. De NBV heeft jullie een brief gestuurd over de problemen rondom de Aziatische hoornaar en daar wil ik graag een paar punten van toelichten.

De Aziatische hoornaar (AH) is een invasieve exoot die sinds 2022 gespot is in Oss. De favoriete prooi van deze hoornaar is de honingbij, waardoor wij als imkers het meeste met deze exoot te maken hebben. Maar dat betekent niet dat de honing bij zijn enige prooi is. Ze hebben grote negatieve effecten op biodiversiteit. Deze hoornaars vormen niet alleen een bedreiging voor de lokale fauna en flora, maar kunnen ook problemen geven voor de veiligheid van mensen, aangezien ze erg defensief zijn in het verdedigen van hun nest.

In het voorjaar maken deze hoornaars meestal hun primaire nesten in heggen, onder overkappingen of in vogelhuisjes. Allemaal relatief dicht bij de grond. Afgelopen voorjaar heb ik in mijn straat alleen al, 5 primaire nestjes geruimd. Dat ze zo dicht bij de grond zitten, betekent dat groenwerkers van de gemeente extra voorzichtig moeten zijn tijdens het snoeien van heggen om ongelukken te voorkomen.

De zomer verhuizen de Aziatische hoornaars naar een zomernest hoog in de bomen. Deze nesten kunnen uitgroeien tot het formaat van een skippybal en duizenden hoornaars bevatten. Het risico bestaat dat deze nesten door harde wind uit de bomen vallen, wat voor extra problemen kan zorgen.

Sinds 2022 is de Aziatische hoornaar voor het eerst gespot in Oss, en daarna zijn de hoeveelheid waarnemingen flink toegenomen: Ik heb als Bron Waarnemingen.nl gebruikt.

2023: 7 waarnemingen, 1 nest.

2024: 44 waarnemingen, 10 nesten

2025: 280 waarnemingen, waarvan 34 nesten

Ik heb het hier alleen over de stad Oss, niet over de omliggende dorpen die ook onder de gemeente Oss vallen.

De gemeente heeft diverse mogelijkheden om te helpen bij het beheersen van de Aziatische hoornaar. Communicatie naar de inwoners is cruciaal, en een webpagina met informatie kan bijdragen aan de bewustwording. Een meldpunt voor waarnemingen kan de gemeente helpen bij het monitoren van de populatie. Daarnaast kan een campagne, gericht op het uitkijken naar de primaire nesten in het voorjaar, bijdragen aan vroege detectie en preventie.

Voorlichting aan groenwerkers is eveneens belangrijk, zodat zij weten hoe ze veilig kunnen werken in gebieden waar deze hoornaars aanwezig zijn. De gemeente kan ook ondersteuning bieden aan vrijwilligers die zich richten op het opsporen van de Aziatische hoornaar. Het beschikbaar stellen van selectieve vallen en lokstof kan helpen bij het verminderen van de populatie. Daarnaast kunnen zendersets en zenders worden verstrekt om de bewegingen van de hoornaars te volgen en hun nesten op te sporen.

Een financiële onkostenvergoeding kan vrijwilliger motiveren om zich in te zetten voor het opsporen en ruimen van nesten. Het ruimen van zomernesten is een andere maatregel die de gemeente kan nemen om de populatie van de Aziatische hoornaar onder controle te houden. Veiligheidsafzettingen rondom nesten en een contactpersoon bij de gemeente kunnen bijdragen aan een veilige en efficiënte verwijdering van nesten. Het vrijmaken van een budget van ongeveer 350 euro per nest kan de kosten van verwijdering dekken.

Tot slot, het gaat de afgelopen paar jaar zeer slecht met de honingbij in Nederland, en specifiek in Oss. Bij onze vereniging hebben we de voorgaande 2 winters 50% van de volkjes de winter niet overleefd, waarbij 10 tot 15% winterstefte zou de norm moeten zijn.

Deze zomer hebben meerdere imkers volkjes verloren door de Aziatische hoornaar, dus het is nog niet eens tot de winter gehaald. De Aziatische hoornaar zal alleen nog meer verder gaan toenemen.

Als wij als imkers niet eens onze bijen kunnen beschermen tegen deze hoornaar, hoe denk je dat het dan met de wilde bijen zal gaan?